LAUSUNTO

24.2.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle liikennevakuutuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Kiitän mahdollisuudesta antaa valiokunnalle lausunto hallituksen esityksestä. Käsitykseni mukaan hallituksen esitys täsmentää ja selkeyttää liikennevakuutuslakia ja siihen liittyviä lakeja suurelta osin jo aikaisemman soveltamiskäytännön pohjalta. Lain luettavuus ja ymmärrettävyys paranee ehdotuksen myötä selvästi.

Esitys ei sisällä liikennevakuutuksen perusrakenteisiin, kuten vakuuttamisvelvollisuuteen, vahinkojen korvaamisen periaatteisiin, korvausetuuksiin taikka vakuutusjärjestelmän toimeenpanoon liittyviä periaatteellisia muutoksia. Esityksen mukaan liikennevakuutuslain soveltamisala kuitenkin muuttuu siltä osin kuin ajoneuvoa käytetään liikenteestä erillään olevassa paikassa maatilatalouden työhön. Muutos johtuu EU-tuomioistuimen omaksumasta direktiivin tulkinnasta. Hallituksen esityksessä arvioidaan muutoksen vaikutuksen olevan melko vähäinen, koska monet maatilataloudessa sattuvat liikennevahingot tulevat rajaavasta säännöksestä huolimatta jo nyt korvattaviksi.

Esityksen mukaan vakuuttamisvelvollisuudesta vapautettujen ajoneuvojen määrittelyyn ei tehtäisi muutoksia. Vakuutusta ei tarvitsisi jatkossakaan ottaa muun muassa sellaiselle moottorityökoneelle tai traktorille, jota ei tarvitse rekisteröidä ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa eikä leikkuupuimurille tai muulle sadonkorjuuseen tarkoitetulle maatilatalouden moottorityökoneelle, jota ei tarvitse rekisteröidä. Maataloudessa käytetään harvoin traktoreita, joiden rakenteellinen nopeus on enintään 15 km/h. Leikkuupuimureiden ja muiden rekisteröimättömien moottorityökoneiden aiheuttamia vahinkoja sattuu hyvin harvoin, joten esitys on tältä osin perusteltu. Muiden rekisteröintivelvollisuudesta ja vakuuttamisvelvollisuudesta vapaitten moottorityökoneitten rajaamistapaa esitetyssä laissa en pidä muotoilultaan onnistuneena. Ajoneuvolain 64 a §:ssä säädetyt poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta näyttäisivät olevan laajempia. En myöskään pidä perusteltuna vastuun siirtämistä näiltä osin Valtiokonttorilta Liikennevakuutuskeskukselle.

Korvausasian käsittelyn ja päätöksenteon nopeuttamiseen tähtäävät säädösmuutokset ovat myös maaseudun elinkeinonharjoittajien edun mukaisia. Asian käsittelyn aloittamiseen ehdotettu seitsemän arkipäivän määräaika ja päätöksen antamiseen velvoittava yhden kuukauden määräaika ovat kannatettavia ja hyviä muutoksia. Vakuutuskorvausasian käsittelyajalla on usein suuri merkitys elinkeinonharjoittajille, joiden toimeentulon hankkimiseen vakuutetuilla ajoneuvoilla on merkitystä. Käsittelyn jouduttaminen vähentää vahinkotapahtuman välillisiä haitallisia vaikutuksia elinkeinonharjoittajille.

Maa- ja metsätaloustuottajain
Keskusliitto MTK r.y.

PL 510 (Simonkatu 6)
00101 HELSINKI

p 020 4131
f 020 413 2409

Vakuutusyhtiöiden välisen kilpailun edistämiseen tähtäävät muutokset ovat myös maaseudun elinkeinojen kannalta kannatettavia. Esityksen mukaan yhtiöillä on velvollisuus vahinkohistorian laajaan huomioimiseen vakuutusmaksuja määrättäessä. Vahinkohistorian vaikutus vakuutusmaksuun voitaisiin jättää huomioimatta vain erityisestä syystä. Maksuperusteissa voidaan lisäksi määritellä, että vakuutuksenottajan muidenkin ajoneuvojen vahinkohistoriatiedot vaikuttavat ajoneuvon vakuutusmaksuun tai että vakuutuksenottajan yhden ajoneuvon vahinkohistoriatietojen perusteella hinnoitellaan useampi ajoneuvo. Esitetyn lain 20 §:n 4 mom. mukaan velvollisuus ei kuitenkaan koske samalla tavalla vakuutuksia, joissa vakuutuksenottajalla on yritys- ja yhteisötietolaissa tarkoitettu yritys- ja yhteisötunnus. Käsitykseni mukaan vahinkohistorian huomioimista tarkoittava selväsanainen velvoite laissa olisi myös elinkeinonharjoittajien omistamien ajoneuvojen kohdalla oikeansuuntainen muutos. Ajoneuvojen käyttötavat pienyrityksissä eivät vahinkoriskin suhteen juurikaan eroa yksityiskäytössä olevista ajoneuvoista.

Vakuutuksenottajan asuinpaikan merkitys vahinkoriskin kannalta todetaan hallituksen esityksessä selväsanaisesti seuraavasti: *Myös se, käytetäänkö ajoneuvoa pääasiallisesti taajamassa vai haja-asutusalueella on huomattava merkitys liikennevahinkoriskiin.* Uudistetun lain perusteella vakuutusyhtiöiden on mahdollista edelleen tehostaa liikennevahinkoriskin parempaa huomioimista vakuutusten hinnoittelussa. Yhtiöiden välisen kilpailun toimivuutta tässä suhteessa on syytä seurata.

Pyydettynä lausuntona totean, että liikennevakuutuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muutosesitykset ovat edellä mainituin huomautuksin perusteltuja ja kannatettavia.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Vesa Malila
lakimies

Lähetään sähköpostina: LiV@eduskunta.fi